

PILOOTPROJECT TUINSTRATEN

DEFINITIE

KADER

Vanuit de stad Antwerpen werd onlangs het initiatief genomen om in de verschillende districten een pilootproject rond tuinstraten op te starten. Dit experiment wil de samenwerking aangaan met bewoners, district en belangrijke partners om de geselecteerde straten permanent en maximaal te vergroenen en te verblauwen (bevorderen van waterinfiltratie). Alle districten mochten een voorstel indienen. Op basis van objectieve criteria werden een aantal straten geselecteerd. In vijf districten wordt een project opgestart.

EEN PILOOTPROJECT

Doel van een pilootproject:

- Het gezichtsveld en de kennis rond tuinstraten te verbreden en te verdiepen.

Een pilootproject geeft de stad de ruimte:

- om nieuwigheden te proberen en te testen
- om tijdelijke experimenten uit te voeren
- om onbekende terreinen af te tasten en te leren kennen
- om te kijken op welke manier bewoners optimaal kunnen betrokken worden

Het pilootproject tuinstraten wil gaan experimenteren op vlak van:

- projectaanpak
- samenwerking met bewoners, belangrijke partners en district
- toepassen van nieuwe materialen en technieken
- omgaan met onderhoud en beheer na de aanleg

We willen de verschillende aspecten van het tuinstraatproject optimaliseren en een breed en duurzaam draagvlak bij de bewoners creëren, zodat in de toekomst een tuinstraat meer en gemakkelijker in de stad toegepast kan worden.

TUINSTRAAT

In een permanente tuinstraat wordt gestreefd naar het maximaal vergroenen en verblauwen (zie andere panelen) van de straat door de bestaande verhardingen te vervangen door onder meer plantvakken, bomen, kruiden- en moestuintjes, grasperkjes, klimplanten, infiltratiezones, wateropvangsystemen,...

Redenen voor tuinstraten:

- Belangrijke maatregel voor de stad om zich aan te passen aan de wijzigingen van het klimaat. (vb. wateroverlast en hittestress)
- Een tuinstraat verhoogt de kwaliteit van de woonomgeving in een straat. (vb. het creëert een rustiger, groener en mooier straatbeeld)
- De tuinstraat bevordert eveneens de sociale interactie en het buitenleven in een straat.

PILOOTPROJECT TUINSTRATEN

KADER

KLIMAATADAPTATIE

Klimaatadaptatie kan worden vertaald als het zich voorbereiden op de klimaatwijziging. Op termijn moet de stad ‘klimaatbestendig’ zijn, wat wil zeggen dat de infrastructuur van de stad vooral opgewassen moet zijn tegen wateroverlast en hittestress.

WATEROVERLAST

Klimaatadaptatie is een belangrijk aandachtspunt voor de aanleg van het openbaar domein:

- parkings en trambeddingen met groen aanleggen
- tuinstraten
- gerichte groenaanplanting
- aandacht voor waterbuffering

Zeker in dichtbebouwde gebieden is de economische gevolgschade van overvloedige regen of overstromingen immers vaak niet te overzien. De verhoging van de Scheldekaaien is daar nu al een zeer zichtbaar voorbeeld van.

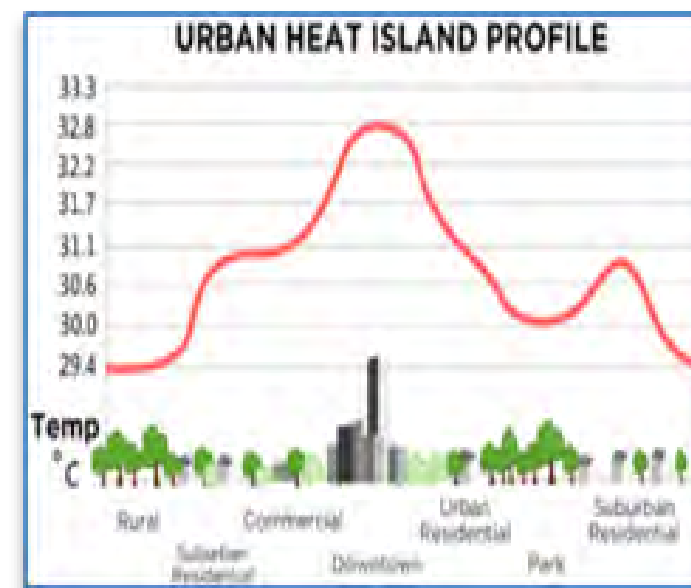
EEN STEDELIJK HITTE-EILAND

Een stedelijk hitte-eiland (SHE) ontstaat wanneer er een temperatuurverschil optreedt tussen de stad en het omliggende platteland.

Dit temperatuurverschil is vooral een gevolg van de bebouwde en verharde omgeving in een stad. Die slaat de warmte overdag op en geeft ze 's nachts vertraagd weer af aan de lucht.

In een stad is er bovendien minder verdamping omdat er, vergeleken met het platteland, minder groen is en de bodem meer afgedicht is.

U voelt het stedelijk hitte-eilandeffect 's nachts het sterkst en dan vooral tijdens de zomermaanden. De hogere temperaturen in de stad ('s nachts ongeveer + 4°C, op warme dagen tot +9°C) kunnen dan leiden tot een gevoel van onbehagen of 'hittestress'. Tijdens hittegolven kan dit onder meer leiden tot verhoogde gezondheidsproblemen en zelfs meer overlijdens.

STIJGING ZEENIVEAU

De stijging van het zeeniveau en stormvloed en kunnen een ruime impact hebben op mensen, eigendommen en ecosystemen en zijn een ernstige bedreiging voor de economie.

HOGERE TEMPERATUREN

Er wordt een stijging van de gemiddelde temperatuur in steden verwacht met meer dan 4 °C tegen 2100, met seizoenspieken die nog hoger liggen. Er worden meer warme dagen verwacht, waardoor het hitte-eiland effect vergroot, met meer gezondheidsproblemen en mogelijkere wijze luchtverontreiniging tot gevolg.

VOEDSEL ZEKERHEID

De klimaatwijziging heeft een impact op de voedselzekerheid, het voedselaanbod, de voedseltoegang, de prijsstabiliteit, etc. Onder meer door de algemene opwarming en verzuring zal er een daling van de voedselproductie in bepaalde regio's en in de oceanen zijn.

EXTREME WEERFENOMENEN

Wijziging in neerslagpatronen kunnen er toe leiden dat meer verontreinigd (riool)water in het milieu terecht komt als gevolg van overstromingen door het overvloedige regenwater, en/of opstijgend rioolwater wegens onaangepaste overstorten.

DRINKWATERSCHAARSTE

Langdurige droogte en andere klimaateffecten kunnen leiden tot drinkwatertekort, elektriciteitsonderbrekingen, watergerelateerde ziektes (door vervuild water), hogere voedselprijzen en grotere voedselbevoorradings-onzekerheid als gevolg van een daling van de landbouwproductie.

PILOOTPROJECT TUINSTRATEN

DOELSTELLING

VERGROENEN

De tuinstraat heeft als doel de esthetische kwaliteit van de straat te verhogen en een rustiger en mooier straatbeeld te creëren. Op de foto's enkele voorbeelden in welke vorm dit allemaal kan.

Al dit groen heeft een positief effect op de gezondheid en stimuleert een veiligere leefomgeving. Bovendien zorgt een tuinstraat voor een stijging van de biodiversiteit. Er worden verschillende soorten en variëteiten planten, kruiden, eetbare planten, klimplanten en bomen aangeplant die op hun beurt allerlei vogels, vlinders, bijen en andere fauna aantrekken.

GEVELTUIN

HUISMUS

DAGPAUWOOG

VERTIKALE TUIN

EETBARE VOORTUIN

PRINCIPE KARRESPOOR

MOESTUIN OP PLAT DAK

GROENDAK

GROEN SLINGERS

PILOOTPROJECT TUINSTRATEN

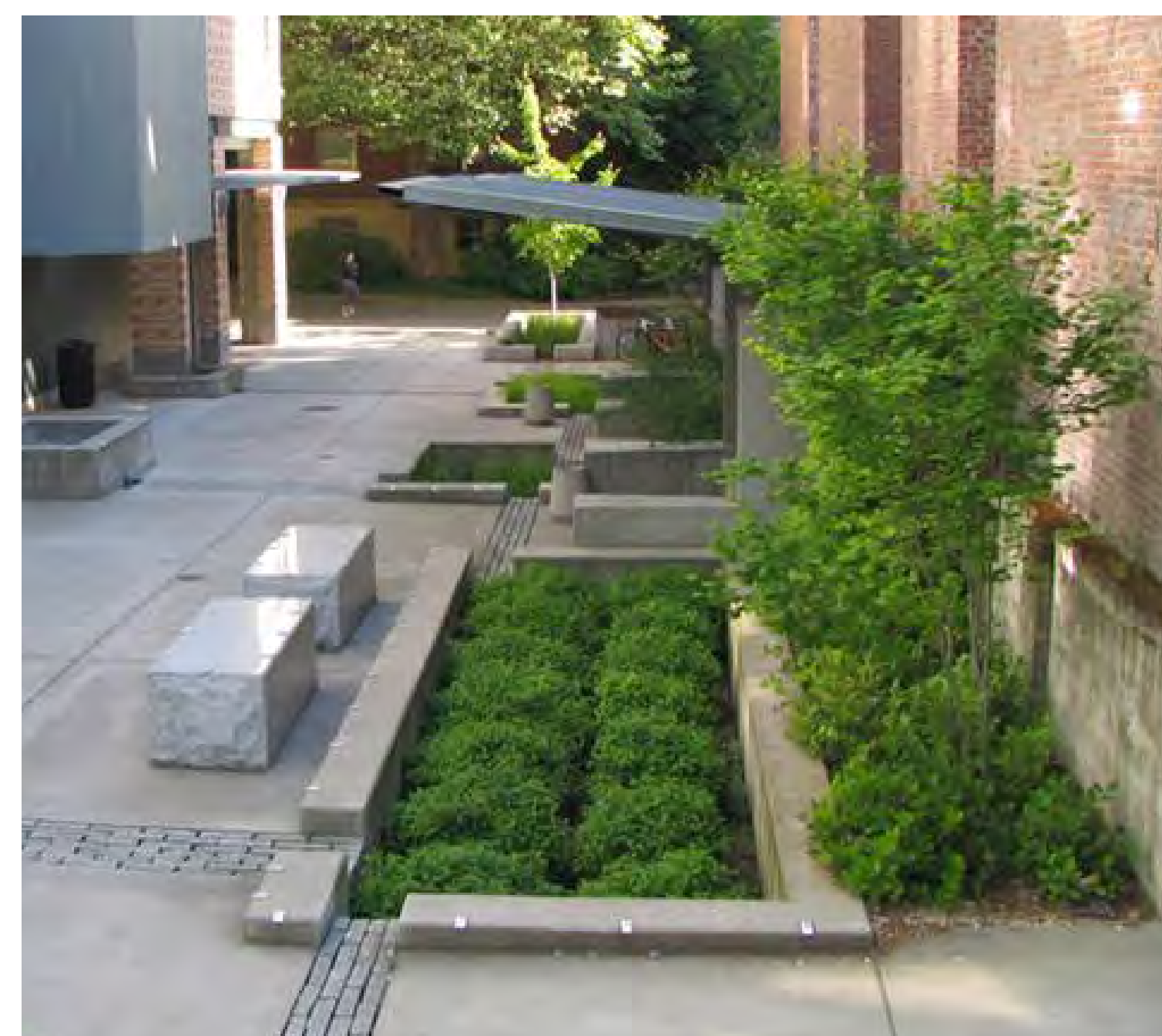
DOELSTELLING

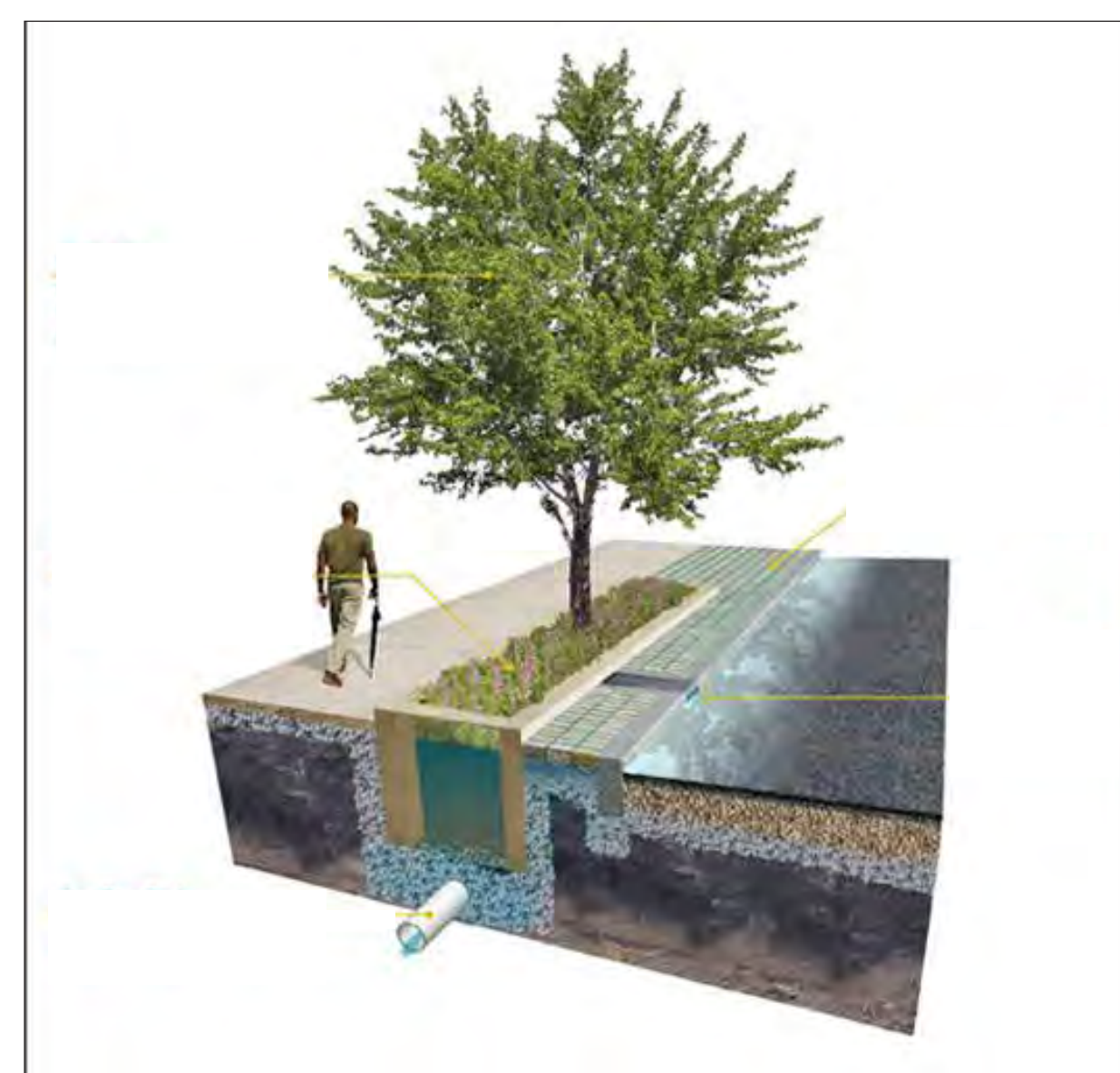
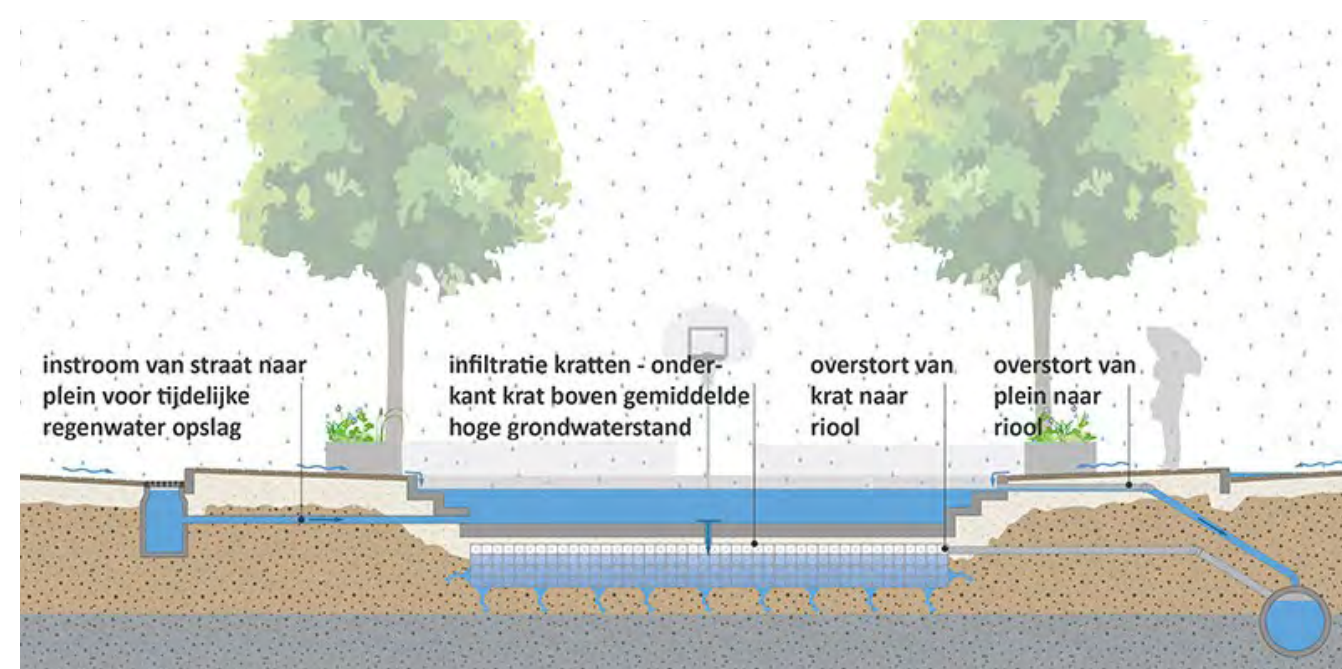
VERBLAUWEN

Onder verblauwen verstaan we alle maatregelen die de wateroverlast kunnen aanpakken. Wateroverlast in een stad is een veel voorkomend probleem, dat met de wijzigingen van het klimaat nog zal vergroten. De tuinstraat kan hiervoor op twee manieren een oplossing bieden.

- Maximale ontharding en zo veel mogelijk plantvakken en onverharde zones aanleggen. Dit zorgt ervoor dat water gebufferd wordt, door de planten kan worden opgenomen ofwel kan infiltreren in de bodem.
- In de straat kunnen infiltratiezones en ondergrondse wateropvangbakken voorzien worden die de riolering ontlasten en waar het water vertraagd kan infiltreren. Ook de straat zelf kan als tijdelijke buffer ingericht worden door het straatprofiel aan te passen.

VERZONKENPLEIN DAT WERKT ALS BUFFER VOOR WATER

VERHARDING MET OPEN VOEGEN

PILOOTPROJECT TUINSTRATEN

DOELSTELLING

VERBINDEN

Een rustige, groene tuinstraat bevordert de sociale interactie in een straat.

- Bewoners worden gestimuleerd om meer buiten te komen, een praatje te maken en te genieten van de groene omgeving.
- Ook het proces om te komen tot een tuinstraat, waarbij bewoners zo veel mogelijk worden betrokken en samen ideeën zullen uitwisselen, plannen zullen schetsen en in de straat onder meer kruiden zullen planten, heeft een positief effect op de sociale cohesie in de straat.
- Een tuinstraat stimuleert bovendien kinderen om buiten te spelen en draagt bij aan:
 - hun sociale vaardigheden door samen te spelen
 - hun gezondheid door meer te bewegen
 - hun creativiteit door de gevarieerde omgeving van een tuinstraat die aanzet tot ontdekking.

PILOOTPROJECT TUINSTRATEN

DISTRICT DEURNE

JAN OLIESLAGERSSTRAAT

is geselecteerd op basis van de voorwaarde die gesteld werden voor de tuinstraten

Voorwaarden tot deelname:

- Aanleg volgens principes van gelijkgrondse aanleg
- Straat mag niet gelegen zijn op een as voor openbaar vervoer
- Straat mag niet gelegen zijn op aanrijroute voor brandweer
- Straat mag geen belangrijke circulatiefunctie hebben voor de wijk
- Straat mag niet gelegen zijn op hoofdwegennet
- Straat mag niet gelegen zijn op hoofd fietsnet
- Er bevinden zich geen voortuinen in de straat
- In de straat mag geen publieke parking of rotatieparking zijn
- Project mag geen bijkomende investering van Rio-Link vragen

Bijkomend werden een aantal gegevens genoteerd waar sowieso rekening mee moet gehouden worden bij de overweging van een tuinstraat.

- De straat is een woonstraat
- De straat is doodlopend
- De straat is geen éénrichtingsstraat
- Participatietraject met bewoners verder doorlopen.

